

Opruimen en schoonmaken in de ambulante begeleiding

Deze factsheet gaat over cliënten die zelfstandig wonen en zelf huren bij een woningbouwcorporatie of particuliere verhuurder, of een eigen woning bezitten.

1. Wie is verantwoordelijk?

- De cliënt is verantwoordelijk voor zijn woning en het dagelijks gebruik daarvan.
- De zorgorganisatie en jij als begeleider hebben geen zeggenschap over de woning zelf, maar wel een verantwoordelijkheid om risico's te signaleren en te melden.
- Jij ondersteunt, motiveert en signaleert — je kunt niet afdwingen of ingrijpen.
- De regels die gelden in woonzorg (huisregels, toegang, onderhoud) gelden niet bij ambulante begeleiding.

2. Wat mag je doen?

- Bespreek de situatie open; help de cliënt inzicht krijgen in risico's.
- Stimuleer en ondersteun bij het zoeken van oplossingen of hulp.
- Met toestemming mag je helpen opruimen of praktische hulp organiseren.
- Meld gevaar (brandgevaar, gezondheidsrisico, ernstige vervuiling) bij leidinggevende, gemeente of woningcorporatie.
- Werk samen met gemeente, GGD of woningcorporatie bij structurele situaties. Houd hierbij steeds rekening met je geheimhoudingsplicht. Bij het inschakelen van hulp heb je toestemming nodig van de cliënt, tenzij er zwaarwegende belangen spelen, zoals ernstig gevaar voor de gezondheid of veiligheid van de cliënt. Je mag in deze situaties alleen gegevens delen die noodzakelijk zijn voor de veiligheid en uitvoering van de hulp, met zo min mogelijk betrokkenen.
- Leg alles vast: wat je zag, besprak en meldde. Dat toont zorgvuldigheid.
- Als er risico is op verlies van de woning, help dat er tijdig hulp komt om ontruiming te voorkomen.

3. Wat mag je niet doen?

- Je mag niet binnengaan of schoonmaken zonder toestemming.
- Je mag geen spullen verplaatsen of weggooien.
- Je mag geen schoonmaak of ontruiming regelen zonder wettelijke basis.
- Je mag geen afspraken afdwingen — begeleiding blijft vrijwillig.
- Instemming met opruimen of weggooien moet altijd specifiek en bij voorkeur schriftelijk worden vastgelegd.

- Een ambulante cliënt die dat wil kan een contract ondertekenen waarin is opgenomen dat Middin de woning schoonmaakt, opruimt en eventueel spullen weggooit. Dit is juridisch risicovol en wordt doorgaans ontraden.

4. Wat mag je van de cliënt verwachten?

- Dat hij zich gedraagt als een goed huurder: woning schoon en veilig houden.
- Dat hij meedenkt en meewerkt bij reële risico's.
- Dat hij begrijpt dat blijvende vervuiling gevolgen kan hebben voor zijn huur of leefomgeving.
- Dat hij kansen krijgt en begeleiding ontvangt vóórdat verhuurder of rechter ingrijpt.

5. Wat zijn jouw grenzen en rechten?

- Jij bent niet aansprakelijk voor het gedrag van de cliënt.
- Je hebt een plicht tot signaleren en melden, niet tot oplossen.
- Je mag een woning weigeren te betreden bij gevaar voor gezondheid of veiligheid.
- Je hebt recht op bescherming, ondersteuning en veilige werkomstandigheden op grond van de Arbowet. De bescherming en ondersteuning wordt geboden door de werkgever.
- Vastleggen beschermt jou én de organisatie: melden is handelen.

6. Ontruiming en recht van de cliënt

- Een woning kan alleen via de rechter worden ontruimd (beëindiging van de huur).
- Gedwongen opruimen of schoonmaken is iets anders dan ontruiming en kan ook (beter en sneller) via bestuursrechtelijke maatregelen van de gemeente plaatsvinden.
- De verhuurder moet bij ontruiming aantonen dat de bewoner herhaaldelijk tekortschiet én dat begeleiding is geboden.
- Jij kunt helpen ontruiming voorkomen door vroegtijdig te signaleren, hulp te organiseren en samenwerking te zoeken.
- Bij kwetsbare bewoners hoort altijd een menselijke aanpak: tijd en ondersteuning bij herstel.

7. Onthoud:

- De woning is privéterrein: respecteer grenzen en eigendom.
- Jij mag ondersteunen, signaleren en motiveren, niet afdwingen.
- Alleen acuut gevaar rechtvaardigt direct ingrijpen of binnentreden zonder toestemming.
- Niet-acute ('latente') risico's, zoals schimmelvorming, brandbelasting of ernstige vervuiling, kunnen aanleiding zijn voor maatregelen via meldroutes, gemeente of verhuurder.

- Bij de beoordeling van risico's wordt niet alleen gekeken naar de situatie van de cliënt, maar ook naar die van de professional, omwonenden en de leefomgeving.
- Samenwerking en documentatie zijn jouw bescherming.
- Blijf respectvol en zonder oordeel — vervuiling is vaak verbonden met schaamte of verlies van grip.